

Tajemství tažená z kuchyňských trub

Ostravské Divadlo Petra Bezruče českou premiérou hry **Střípky ženy** maďarské dramatičky, filmové scenáristky a bývalé herečky Katy Wéber potvrzuje pověst dramaturgicky progresivního domu. Titul, jenž světově proslul filmovou adaptací v režii autorčina životního partnera, maďarského filmového a divadelního tvůrce Kornéla Mundruczóa, nese rysy hluboké osobní angažovanosti. Autorka zpracovává vlastní traumatickou zkušenost s domácím porodem a v jejím přístupu lze spatřovat návaznost na severské klasiky Henrika Ibsena, Ingmara Bergmana či Larse von Triera. Výsledkem je nekompromisní rodinná vivisekce, jež se ale nezříká očišťujícího humoru. Ten „kuchyňské“ drama místy posouvá až na hranici černé komedie či kruté grotesky.

Alexandra Palátinová v roli Maji stvořila jeden z nejpřesvědčivějších portrétů současné ženy, s jakým se dnes můžete v divadle setkat FOTO MARTIN ŠPELDA

Režie Jana Holce se tentokrát jasně odkazuje k poetice hyperrealismu. V evidentní připomínce nejslavnější scény filmu je vstupní část inscenace předtočena jako vyčerpávající jednozáběrová jízda, jejímž prostřednictvím divák voyeuricky vnikne do domácnosti Maji a Larse, aby se stal svědkem události, která je osudově poznamenána. Už v prvotních, zdánlivě banálních dialogických výměnách lze nalézt indicie k budoucímu vývoji i náznaky ambivalencí v jejich vztahu. Vtahující kamera Tomáše Nikela bravurně snímá totálně koncentrované filmové herectví zúčastněné trojice. Překvapivou hrdinkou strhujícího thrilleru všedního dne je v této části porodní asistentka, které se postupně podaří uklidnit dvojici v mezní situaci i diváka, aby se posléze stala jedním z vrcholů tragické triády. Barbora Křupková postavě propůjčila oddanost, racionalitu i přirozenost. Zážitek!

Po pauze, která přichází v nejvypjatějším možném momentu, následuje podstatně tradičnější činoherní část, kdy je na půdorysu rodinné oslavy, důmyslně rytmizované autentickým opékáním kachny, zjevena i vyslovena široká paleta nejrůznějších tajemství, animozit a křivd. Cílem režiséra ani dramatičky nicméně není společenský rozvrat, ale apel k pokornému návratu k základním rodinným hodnotám a elementární ženské sounáležitosti, tedy slepení titulních střepů.

Výborně sladěné herecké sexteto naštěstí hravě překonává i hlavní limity dramatické předlohy, totiž značně tendenčně vysoustružené mužské charaktery (včetně těch mrtvých!). Danajský dar „nejslabší tužky v penálu“ statečně nese Josef Trojan, jehož Vojta je trapnou karikaturou béčkového hudebníka, jenž si plete kapely s názvy jejich alb. Marián Chalány ani v nejvyhrocenějších momentech neuhne z hyperrealistických mantinelů. Jeho Lars je uhrančivým životním ztroskotancem, jenž vynalézavě nakládá s nejrůznějšími nuancemi slovního spojení „hrát na city“. S úskalími nesnadného žánru během premiéry zjevně bojovala Magdaléna Holcová v roli Majiny mladší sestry Moniky. Zejména měla potíže s přesným traktováním sarkastických poznámek, maskujících vnitřní nejistotu, tak charakteristických pro její postavu. Precizní studii nenápadně se emancipující, dlouhodobě však přehlížené členky rodiny, jejíž rádobí neotřesitelné ratio dostane v závěru tvrdou lekci, se blýskla pekelně soustředěná Markéta Haroková.

Dvojjediným srdečním svalem mimořádného projektu jsou pak dva výkony, jež nezdráhám se označit za impozantní. Kateřina Krejčí niterně, avšak nepateticky a za vydatného použití extra suchého humoru ztvárňuje mateřskou postavu zraňující i zraňovanou, přesto však nikdy nepřestávající milovat. A konečně Alexandra Palátínusová stvořila fascinující bytost, moderní heroinu Maju, která je bez přehánění jedním z nejpřesvědčivějších portrétů současné ženy, s jakým se dnes můžete v divadle setkat. Trauma sugestivně přetavené v sílu.

Hegemon je potvrzen. Přináší divadlo dospělé, společensky angažované a inteligentní. Nesmíte jej minout!

Divadlo Petra Bezruče, Ostrava – Kata Wéber: Střípky ženy. Překlad Tatiana Notinová, režie Jan Holec, dramaturgie Peter Galdík, scéna a kostýmy Ján Tereba, hudba Ivan Acher. Premiéra 24. listopadu 2023.

Autor: Petr Klarin Klár

Publikováno: 27. prosince 2023, Divadelní noviny